



Χρίστος Γεωργάης

Αναπληρωτής Καθηγητής και Διευθυντής Κέντρου Ενδοσκοπικής Χειρουργικής
Βάσης Κρανίου, Academic Medical Centre, Πανεπιστήμιο του Αμστερνταμ

**ΕΝΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΙΟ ΚΑΤΑΞΙΩΜΕΝΟΥΣ ΔΙΕΘΝΩΣ
ΡΙΝΟΛΟΓΟΥΣ, ΜΕ ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ (ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ
3.000 ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΑ)**

Έκανε την πρώτη στην Ολλανδία (2010) και στην Ελλάδα (2013) ενδοσκοπική διαρρινική κρανιοτομή για κακοήθη όγκο, την πρώτη στην Ελλάδα ενδοσκοπική επέμβαση για χοληστερινικό κοκκίωμα κορυφής λιθοειδούς (2012) και την πρώτη διαρρινική ενδοσκοπική επέμβαση στην Ολλανδία για μυνιγγίωμα βάσης κρανίου (2009).

Ωτορινολαρυγγολόγος - Χειρουργός Κεφαλής και Τραχήλου, συγγραφέας του διεθνούς βιβλίου αναφοράς *Textbook of Rhinology and Skull Base surgery* και Χειρουργός - Εκπαιδευτής σε 10 ευρωπαϊκές χώρες και στις Η.Π.Α. Ο Αναπληρωτής Καθηγητής, Χρίστος Γεωργάλας, έχει καταφέρει, τα χρόνια που εργάζεται μακριά από την Ελλάδα, να ξεχωρίσει με την επιστημονική του κατάρτιση, τον επαγγελματισμό και το ήθος του. Έδρυσε και διευθύνει το πρώτο κέντρο ενδοσκοπικής χειρουργικής βάσης κρανίου στην Ολλανδία. Είναι εκπρόσωπος της Ολλανδίας στην Ευρωπαϊκή Ρινολογική Εταιρία. Συνέγραψε τις ευρωπαϊκές οδηγίες για την αντιμετώπιση της παραρινοκολπίτιδας (EPOS guidelines 2012), καθώς και τις ευρωπαϊκές οδηγίες για την Εγχειριτική Ανατομική Ρινός και Παραρινών και παράλληλα είναι Αναπληρωτής Εκδότης του περιοδικού *Rhinology International Journal*, impact factor 2.8.

«Θεωρώ τη Χειρουργική ως το πιο "εφαρμοσμένο" τμήμα της Ιατρικής - μια μορφή "χειρωνακτικής" Ιατρικής, που σε προσεγγίζει, διδάσκοντας ρεαλισμό και ταπεινότητα. Η χειρουργική ΩΡΛ συνδύαζε ανοιχτά χειρουργεία, ενδοσκοπική χειρουργική, μικροχειρουργική και πλαστική και είναι, κατά την γνώμη μου, η πιο τεχνικά ενδιαφέρουσα μορφή

χειρουργικής. Αυτή η πρόκληση ακριβώς με έφερε εκεί», πέει ο Χρίστος Γεωργάλας. «Μια παιδιά αγγλική παροιμία πέει "A good surgeon must have an eagle's eye, a lion's heart, a lady's hand". Χρειάζεται να αντέχεις πολλές ώρες δουλειάς, να έχεις σταθερό χέρι και να μπορείς να μένεις ψύχραιμος, όταν όλα πάνε στραβά. Η Ιατρική σου ανοίγει παράθυρο στον κόσμο ανθρώπων, τη στιγμή που είναι πιο ευάλωτοι - αυτό πρέπει να μπορείς να το διαχειριστείς με απόλυτο σεβασμό, με "silk gloves».

Τα χρόνια στο εξωτερικό κι ο Νόστος

Στο Λονδίνο και στο Άμστερνταμ τον «έσπρωξε» η ανάγκη να αποκτήσει πολύτιμη εμπειρία. «Η πρώτη μου δουλειά στο Λονδίνο ήταν το 1999, στο St Mary's, στο Imperial School of Medicine. Θυμάμαι το δέος που ένιωσα, να δουλεύω "κάτω από την σκιά γιγάντων", σε ένα νοσοκομείο με δύο Νόμπερι Ιατρικής. Μετά την ειδικότητα και 6 χρόνια ως επιμελητής στα Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία του Λονδίνου, με κάλεσαν το 2007 στην Πανεπιστημιακή Κλινική του Άμστερνταμ, για να δημιουργήσω το τμήμα ενδοσκοπικής χειρουργικής βάσης κρανίου. Η μέθοδος που αναπτύξαμε πρώτοι στην Ολλανδία, μαζί με τον νευροχειρουργό Wouter van Furth, επιτρέπει την πλήρη αφαίρεση και τη μείωση των



κρανίου ενδοσκοπικά - διαρρινικά, χωρίς να "ανοιχτεί το κρανίο". Με τον τρόπο αυτό, η αποθεραπεία κρατάει μέρες, αντί για εβδομάδες ή μήνες. Προφανώς και δεν είναι πανάκεια. Δεν είναι κατάλληλη για όλους τους όγκους και (όπως όλες οι επεμβάσεις στην περιοχή αυτή) δεν είναι ακίνδυνη. Ωστόσο, η υψηλή ανάληση του ενδοσκοπίου και η άμεση επισκόπηση, επιτρέπουν την πιο πλήρη αφαίρεση και τη μείωση των συνηθέστερων επιπλοκών, σε σχέση με την ανοιχτή μέθοδο».

Το γεγονός ότι πολλοί από τους συναδέλφους ή τους δασκάλους του ήταν πρόσφυγες ή παιδιά προσφύγων, τον έμαθε να συνυπάρχει και να συνεργάζεται. Τον έμαθε, επίσης, ότι δεν έχει νόημα να επιρέπεται ή να ντρέπεται για την καταγωγή του, αλλά να αναλαμβάνει την ευθύνη για αυτό που είναι, χωρίς να ψάχνει για "βοηλικούς" μύθους.

«Οι ασθενείς μου με δίδαξαν μαθήματα σιωπηλού πρωισμού και αξιοπρέπειας, στα όρια της ανθρώπινης αντοχής. Στα 20 χρόνια που κάνω αυτή τη δουλειά, δεν έχω σταματήσει να εκπλήσσομαι και να μαθαίνω από αυτούς. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τους γονείς του 5χρονου Timmy, με υποτροπή μιας σπάνιας μορφής καρκίνου. Παραπέμφθηκε σε εμάς από την Αγγλία, σαν τελευταία επιλογή, χειρουργήθηκε, αλλά δεν τα κατάφερε. Αφίέρωσαν την υπόλοιπη ζωή τους στη συμπαράσταση άλλων παιδιών με παρόμοια νόσο. Επίσης, τη Nancy, ένα κοριτσάκι με οφθαλμική παράλυση και έναν "ανεγχείρητο" όγκο στη βάση του κρανίου, να πάιζει, απόλυτα υγιής και θεραπευμένη, 4 χρόνια μετά. Άλλη

μια χαρούμενη στιγμή ήταν η επιδοκιμασία του πρώτου μου live μεταδιδόμενου εκπαιδευτικού χειρουργείου, από τον συντονιστή (και αυστηρό κριτή) καθηγητή Stammberger, τον "πατέρα" της ενδοσκοπικής χειρουργικής.

Οργάνωσε στη Γάζα εκπαιδευτικά χειρουργεία και σεμινάρια Χειρουργικής, στο πλαίσιο δίμοντης εθελοντικής αποστολής. Θυμάται έντονα τα νυχτερινά μαθήματα στο βομβαρδισμένο αμφιθέατρο στο νοσοκομείο Al-Quds της Παλαιστινιακής Ερυθράς Ημισελήνου, στην Πόλη της Γάζας και τα χειρουργεία σε παιδιά με Κυστική Ίνωση... Προγραμματίζει την επιστροφή του στην Ελλάδα - η Ολλανδέζα σύζυγός του (ειδικευόμενη νευροχειρουργικής) Αμάντα Όστρα και ο έξι μηνών γιος τους Οδυσσέας είναι ήδη εδώ, «ο Οδυσσέας ζει την περιπέτεια της επιστροφής αντίστροφα, στην απαρχή της ζωής του», πέει με χαρούμενο.

«Ζώντας στο εξωτερικό, έχω την ίδια αίσθηση με κάποιον που ήταν κλεισμένος σε ένα σκοτεινό δωμάτιο για μήνες και έχει συνηθίσει το σκοτάδι. Η επιστροφή στην Ελλάδα είναι σαν να ανοίγει διάπλατα ένα παράθυρο - ξαφνικά αναγνωρίζεις αυτό που είκες ξεχάσει ότι σου έλειπε. Θα προσπαθήσω να συνδυάσω την ακαδημαϊκή μου εργασία στο Πανεπιστημιακό νοσοκομείο στο Άμστερνταμ με τις απαιτήσεις της δουλειάς στο ΥΓΕΙΑ και στο ΙΑΣΩ Παίδων - του μάλιστον για όσο διάστημα είναι κάτι τέτοιο εφικτό».